

พรเทพ ทวีกาญจน์

ผู้บริหารสำนักทรัพย์สินนาคอบุคคล

บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)

ความรับผิดของผู้ค้ำประกัน

ในสัญญาจ้างแรงงาน

นับ ตั้งแต่วันที่ 4 กรกฎาคม 2551 เป็นต้นมาประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่องหลักเกณฑ์ และวิธีการเรียกหรือรับหลักประกันการทำงานหรือหลักประกันความเสียหายในการทำงานจากลูกจ้าง พ.ศ.2551 มีผลใช้บังคับ ซึ่งข้อ 10 วรรคหนึ่งกำหนดให้ในกรณีที่นายจ้างเรียกหรือรับหลักประกันโดยการค้ำประกันด้วยบุคคลวงเงินค้ำประกันที่นายจ้างเรียกให้ผู้ค้ำประกันรับผิดชอบไม่เกิน 60 เท่า ของอัตราค่าจ้างรายวันโดยเฉลี่ยที่ลูกจ้างได้รับ ดังนั้น นับแต่วันที่ 4 กรกฎาคม 2551 เป็นต้นไปนายจ้างจะเรียกให้ผู้ค้ำประกันรับได้ไม่เกิน 60 เท่าของอัตราค่าจ้างรายวันโดยเฉลี่ยของลูกจ้างเท่านั้น

ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่องหลักเกณฑ์ และวิธีการเรียกหรือรับหลักประกันการทำงานหรือหลักประกันความเสียหายในการทำงานจากลูกจ้าง พ.ศ.2541 มาตรา 6 และมาตรา 10 ข้อ 2 กำหนดว่า ประกาศนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ข้อ 3 กำหนดว่า ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม เรื่องหลักเกณฑ์ และวิธีการเรียกหรือรับเงินประกันการทำงานหรือเงินประกันความเสียหายในการทำงานจากลูกจ้าง

ลงวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ.2541 ซึ่งประกาศฉบับเดิมปี 2541 ที่ถูกยกเลิกไม่ได้จำกัดวงเงินค้ำประกันที่นายจ้างจะเรียกให้ผู้ค้ำประกันรับผิดชอบ ขณะที่ประกาศฉบับปัจจุบันนี้ ข้อ 10 กำหนดว่า ในกรณีที่นายจ้างเรียกหรือรับหลักประกันโดยการค้ำประกันด้วยบุคคลวงเงินค้ำประกันที่นายจ้างเรียกให้ผู้ค้ำประกันรับผิดชอบไม่เกิน 60 เท่าของอัตราค่าจ้างรายวันโดยเฉลี่ยที่ลูกจ้างได้รับ เช่นนี้เป็นการจำกัดขอบเขตความรับผิดของผู้ค้ำประกันในความเสียหายจากการทำงานให้แตกต่างไปจากหลักทั่วไปในเรื่องเสรีภาพในการทำสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ ประกอบกับ ข้อ 12 กรณีที่มีการเรียกหรือรับหลักประกันเกินที่กำหนดไว้มาก่อนวันที่ประกาศฉบับปัจจุบันมีผลใช้บังคับนั้น ให้เป็นหน้าที่ของนายจ้างดำเนินการให้มีหลักประกันไม่เกินมูลค่าของหลักประกันตามที่กำหนดไว้ในประกาศฉบับปัจจุบันด้วย

นายจ้างที่เรียกหรือรับหลักประกันที่ฝ่าฝืนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดต้องรับผิดทางอาญาตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 มาตรา 144 บทบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน **นายจ้าง และลูกจ้าง**

ไม่อาจตกลงนอกเหนือจากหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กฎหมาย และประกาศดังกล่าวกำหนด เมื่อประกาศฉบับปัจจุบันลงราชกิจจานุเบกษาในวันที่ 4 กรกฎาคม 2551 ย่อมมีผลใช้บังคับนับแต่วันดังกล่าว โดยในส่วนของความรับผิดของค้ำประกันจะต้องพิจารณาว่าผู้ที่ค้ำประกันต้องร่วมรับผิดชอบเกิดขึ้นก่อนวันที่ 4 กรกฎาคม 2551 อันเป็นวันที่ประกาศฉบับปัจจุบันมีผลบังคับใช้ ผู้ค้ำประกันต้องร่วมรับผิดชอบเต็มตามสัญญาค้ำประกัน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8856/2559 มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยว่า จำเลยไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ เนื่องจากโจทก์ไม่ได้แจ้ง และจัดให้จำเลยเพิ่มเติมเป็นผู้ค้ำประกันการปฏิบัติหน้าที่ของนายสงกรานต์ในตำแหน่งใหม่ที่เพิ่มความเสี่ยงภัย และความรับผิดชอบนั้น เห็นว่าสัญญาค้ำประกันที่จำเลยทำไว้ต่อโจทก์ระบุว่า ถ้าหากปรากฏว่าผู้สมัคร (นายสงกรานต์) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทหรือเจตนาทุจริตหรือทุจริตต่อหน้าที่ ยักยอก ฉ้อโกง หรืออื่นๆ อันเป็นเหตุทำให้ธนาคาร (โจทก์) ได้รับความเสียหายไม่ว่าด้วยประการใดๆ ก็ตาม ข้าพเจ้า (จำเลย) ยินยอมชดเชยค่าเสียหายที่ผู้สมัครได้กระทำไปให้แก่ธนาคารในวงเงินจำนวน 200,000 บาท โดยไม่มีข้อโต้แย้งใดๆ ทั้งสิ้น ข้อ 3 ระบุว่า สัญญาค้ำประกันฉบับนี้ใช้บังคับตลอดเวลาที่ผู้สมัครทำงานอยู่ในธนาคาร และผูกพันอยู่จนกว่าวันที่เกิดขึ้นตามข้อ 2 ในระหว่างที่ผู้สมัครทำงานอยู่ในธนาคารจะชำระเสร็จสิ้นเช่นนี้ แสดงว่าจำเลยมีเจตนาค้ำประกันนายสงกรานต์ตลอดระยะเวลาที่ทำงานกับโจทก์ และยินยอมค้ำประกันนายสงกรานต์ไม่ว่าจะทำงานกับโจทก์ในหน้าที่หรือตำแหน่งงานใด ทั้งไม่ได้ระบุยกเว้นว่าหากนายสงกรานต์ทำงานในตำแหน่งอื่นจะไม่ยินยอมค้ำประกัน จึงเป็นสัญญาค้ำประกันหนึ่งในอนาคตตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 681 วรรคสอง แม้โจทก์เลื่อนตำแหน่งนายสงกรานต์จากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ 1 เป็นเจ้าหน้าที่ 3 ศูนย์เงินสด (กลุ่มบริการคุมเงินสดส่วนภูมิภาค) ก็ถือว่าจำเลยยินยอมค้ำประกันด้วย ดังนั้น ระหว่างวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2549 ถึงวันที่ 6 พฤษภาคม 2551 ขณะนายสงกรานต์ปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ 3 ได้ลักเอาเงินสดของโจทก์ไปหลายครั้งรวม 83,500,000 บาท เป็นการปฏิบัติหน้าที่อันเป็นเหตุทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย จำเลยต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ตามสัญญาค้ำประกันดังกล่าว ที่ศาลแรงงานภาค 4 พิพากษามานั้นชอบแล้ว ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยอุทธรณ์ของจำเลยฟังไม่ขึ้น

บทสรุปสงท้าย คดีนี้นายสงกรานต์ลักเอาเงินของโจทก์ไประหว่างวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2549 ถึงวันที่ 6 พฤษภาคม 2551 ก่อนประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่องหลักเกณฑ์ และวิธีการเรียกหรือรับหลักประกันการทำงานหรือหลักประกันความเสียหายในการทำงาน จากลูกจ้าง พ.ศ.2551 มีผลใช้บังคับ จำเลยซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันการปฏิบัติหน้าที่ของนายสงกรานต์จึงต้องรับผิดชอบเงินตามสัญญาค้ำประกัน สำหรับหน้าที่ผู้ค้ำประกันต้องร่วมรับผิดชอบตั้งแต่วันที่ออกวันประกาศกระทรวงแรงงาน ความรับผิดของผู้ค้ำประกันจะถูกจำกัดไว้ไม่เกิน 60 เท่าของอัตราค่าจ้างรายวันโดยเฉลี่ยของลูกจ้างที่ได้รับ อย่างไรก็ตาม หากข้อเท็จจริงไม่ชัดเจนว่าหน้าที่ผู้ค้ำประกันต้องร่วมรับผิดชอบเกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเป็นการแน่นอน กรณีนี้จึงต้องตีความไปในทางที่เป็นคุณ แก่ผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นผู้ได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายพิเศษนี้ โดยให้ผู้ค้ำประกันรับผิดชอบไม่เกิน 60 เท่าของอัตราค่าจ้างรายวันโดยเฉลี่ยที่ลูกจ้างได้รับเท่านั้น